

Mlada Koroška

MESEČNA MLADINSKA PRILOGA SLOVENSKEGA VESTNIKA

LETNIK IV. CELOVEC, V SREDO 15. 6. 1949 ŠTEV. 5 (34)

Sovražniki enotnosti ne morejo uspeti

Proglas Svetovne federacije demokratične mladine in Mednarodne dijaške zveze

Svetovna federacija demokratične mladine je согласно z ustavo odločila, da sklīče II. svetovni mladinski kongres v začetku septembra t. l.

Federacija je v treh letih svojega obstoja prehodila slavno pot. To je edina množična organizacija demokratične mladine vsega sveta, ki v svojih vrstah združuje preko 50 milijonov mladih moži in žena 63 držav.

Federacija krepí svoje vrste v borbi z reakcionarnimi silami za mir in demokracijo. Pod svojimi zastavami združuje mladino vseh držav sveta, vse tiste, ki so proti vojni, ki ljubijo svobodo in narodno neodvisnost.

Uspešna aktivnost federacije vzbuja sovraštvo med imperialisti. Preko svojih plačanih agentov, v prvi vrsti preko desničarskih socialistov, skušajo razbiti federacijo, izpodkoptati enotnost, rojeno v borbi proti Hitlerjevi Nemčiji in imperialistični Japonski in zapečateni s krvjo milijonov mladih ljudi.

Toda sovražniki enotnosti in mednarodnega sodelovanja demokratične mladine ne morejo uspeti v svojih načrtih.

Glas federacije odmeva v vseh delih sveta. Federacija neprestano pomaga borbeni mladini Grčije, republikanske Španije, Kitajske, Indonezije, Viet Nama, Malajske in drugih držav.

Ona pomaga borbi kolonialnih in odvisnih držav za svojo narodno neodvisnost. Bori se proti preganjanju demokratičnih mladinskih organizacij v Združenih državah in drugod. Brani politične pravice in gospodarske interese mladine.

Federacija je organizirala svetovni mladinski festival v Pragi leta 1947, na katerem je sodelovalo 1.770.000 mladincev in mladink iz 71 držav. Konferenca mladine latinske Amerike je bila prav tako sklicana. Leta 1948 je bila v Varšavi konferenca mednarodne delovne mladine. Federacija je vodila borbo za mir in demokracijo; podpirala je predlog za razo-

rožitev in prepoved uporabe atomske bombe. Prav tako je vodila kampanjo proti fašističnemu terorju v Španiji in Grčiji. Da bi bolje spoznala življenje in borbo mladine v svetu je okrepila zvezo z demokratičnimi mladinskimi organizacijami in poslala svoje predstavnike in komisije v države Jugovzhodne Azije, latinske Amerike, Srednjega vzhoda in v druge države Evrope.

Dijaki naj pošiljajo na festival svoje najboljše delavce in predstavnike. To se pravi, da morajo tvoriti delegacijo tisti, ki so najaktivnejši v obrambi dijaških interesov. Program mora biti kvalitetno izbran, da pokaže vašo aktivnost, vašo požajano enotnost in narodne kulturne tradicije.

V teku teh priprav je velike važnosti sodelovanje izkušenih ljudi v umetnosti in kulturi. Iščite napredne pisatelje, umetnike in svetovalce, da vam bodo pomagali pri pripravljanju programa in sestavljanju vaše delegacije.

Uspeh vaših priprav se lahko meri s številom mladine in dijakov, ki jih boste vključili v priprave in delo samo.

Ne pozabite, da mora ta festival dejansko predstavljati naše dijaške člane

vsega sveta. Jasno je, da bodo morale marsikatere dijaške organizacije kolonialnih držav premagovati velike denarne in druge težkocōe pri pošiljanju svojih predstavnikov na festival.

Uspeh narodnih organizacij, delo in borba demokratičnih organizacij se bo na otipljiv način izrazil z razstavo. Pričnite z nabiranjem predmetov za to razstavo, napravite vse, da vsak dijak po svojih močeh pokaže in podčrta delo dijaškega pokreta v posameznih državah v zvezi z načeli Mednarodne dijaške zveze.

Delo in značaj dijaškega pokreta se bo v največji meri pokazal na tem festivalu. MDZ bo pripravila programske točke, v katerih bo skušala prikazati v popolni obliki doprinos dijakov v okviru festivala.

Priprave za festival Svetovne federacije demokratične mladine in Mednarodne dijaške zveze se morajo izvajati pod geslom:

Mladina združi se! Naprej za trajen mir, demokracijo, narodno neodvisnost in boljšo bodočnost!

Dijaki, združite se v borbi za trajen mir, narodno neodvisnost in demokratično vzgojo!

Zasedanje izvršilnega odbora Svetovne federacije demokratične mladine

Na zasedanju izvršilnega odbora Svetovne federacije demokratične mladine v Budimpešti so delegati posameznih držav izrazili močno voljo, da se bo vsa napredna mladina sveta borila za demokratičen mir v svetu.

Jugoslovanski delegat in član biroja Centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije Milorad J. Pešić, je med drugim izjavil: Jugoslovanski narodi vedo, kaj pomeni vojna, oni vedo, kaj pomeni imperialistični napad. Zato je nova Jugoslavija v prvih vrstah borcev za mir. Ju-

goslovanska delegacija je na zadnjem zasedanju Generalne skupščine razkrinkovala atlantski pakt, ki nasprotuje načelom OZN. Prav tako je nastopila v obrambo pravic španskega ljudstva in odkrito obsodila politiko Amerike, Velike Britanije in drugih zapadni držav, ki podpirajo Franca.

Jugoslovanski narodi se bodo tudi v prihodnje neomajno borili proti vsem imperialističnim hujskačem na novo vojno. Vsi, ki mislijo ali govore drugače o novi Jugoslaviji, so bodisi žrtev namernih napadnih obvestil, ki se zadnji čas širijo o naši junaški državi, ali pa so podli klevetniki nove Jugoslavije, s čimer slabe enotnost prot imperialistične fronte in borbo za mir po vsem svetu. Jugoslavija

Budimpešta se pripravlja na Svetovni mladinski festival

Mednarodni pripravljalni odbor za Svetovni mladinski in dijaški festival se je 5. junija sestal v Budimpešti, kjer bo od 14. do 28. avgusta doslej največji mladinski nastop pod geslom, za katerega se bori demokratična mladina vsega sveta: »Za mir«. Mednarodni pripravljalni odbor je sestavljen iz Mednarodne dijaške zveze, Svetovne federacije demokratične mladine in predstavnikov raznih držav. Odbor sicer dela v Parizu, vendar se je 5. junija preselil v Budimpešto, kjer izvaja priprave za festival.

Sedaj obstoja v Budimpešti urad za festival, ki pripravlja teren za manifestacijo. Dosegli so že brezplačno vožnjo na vseh tramvajih ter 50 odstotkov popusta na avtobusih za 12.000 udeležencev festivala. Vsi udeleženci bodo zavarovani proti nezgodam. Jedilni list za udeležence pripravljajo kuharji, ki so vodili madžarsko ekipo na olimpiado v London. Hrana bo servirana v najboljših hotelih Budimpešte v obilnih porcijah. Središče festivala bo Paro mesta. V paviljonu za razstavo so v polnem teku dela za sprejem Mednarodne dijaške zveze in Svetovne federacije demokratične mladine.

Dijaški domovi bodo na razpolago dijaškim brigadam. V šolah, kjer ne stanu-

je bila, je in bo ostala v taboru socializma in demokracije v prvih vrstah.

Jugoslovanski delegat je nato govoril o delavnosti Ljudske mladine Jugoslavije pri izpolnjevanju nalog, ki jih je postavila Svetovna federacija demokratične mladine. Posebej je opozoril na pomoč, ki jo je Ljudska mladina Jugoslavije nudila za organiziranje Svetovnega kongresa pristahev miru. Pri tem je poudaril, da se je pariškega kongresa zaradi odklonitve potnih listov mogel udeležiti samo en predstavnik Ljudske mladine Jugoslavije, udeležbo delegacije LMJ na vzporednem kongresu v Pragi pa je onemogočila češkoslovaška vlada. Ne glede na vse to smo po kongresu začeli vsestransko seznanjati našo mladino z delom in sklepi kongresa in z njegovim razglasom.

Delegat jugoslovanske mladine je nadaljeval: Ljudska mladina Jugoslavije sodeluje s še večjim poletom in prizadevanjem pri graditvi socializma v naši državi pod vodstvom Partije in tovariša Tita. Ko gradimo socializem v svoji državi, se jugoslovanska mladina zaveda, da s tem največ prispeva za stvar miru. Zvesta svojim tradicijam sodelovanja in solidarnosti z mladino drugih držav, zvesta tradicijam medsebojnega zblizevanja in spoznavanja v skladu s programom Svetovne federacije demokratične mladine, je poslala Ljudska mladina Jugoslavije poziv napredni mladini v drugih državah, naj se udeleži jugoslovanskih mladinskih akcij. Upamo, da bodo letos prišli številni napredni mladinci drugih držav v našo državo, pri čemer bodo z nova videli, kako živi in dela naša mladina, kako gradi svojo socialistično domovino.

Delegat socialistične mladine Španije Luis Ascarat je poudaril, da se špansko ljudstvo v vedno večjem obsegu bori proti Francovemu režimu.

Delegat Latinske Amerike Adam Aberado je izjavil, da se mladina Latinske Amerike dobro zaveda, da so vzrok za ostalosti, bede in nesvobode ameriški imperialisti.

Direktor kolonialne sekcije federacije demokratične mladine in delegat Indije Runjit Guha je dejal, da vlada in kongresna stranka Indije terorizirata mladino, pristaše napredne mladine pa pustita aretirati in jih obsojata na smrt. Podčrtal je, da ima Svetovna federacija demokratične mladine v kolonialnih državah velik vpliv.

jejo dijaki, bodo nameščene prhe ter prirejene spalnice z vsem komfortom. Nekateri udeleženci bodo lahko spali v hotelih.

Delegacije, ki bodo prekoračile madžarsko mejo, da se udeležijo festivala, se bodo lahko udeležile vseh športnih, kulturnih, glasbenih in drugih manifestacij.

Mednarodni pripravljalni odbor je sprejel več brzojavk znanih osebnosti vsega sveta, med drugim tudi brzojavko Friderika Joliot Curia, Nobelovega nagrajenca in predsednika Svetovnega kongresa za mir. »Pošiljam bratske pozdrave mladini in dijakom, ki bodo proslavljali svoj festival v Budimpešti. Skupaj se bomo borili za vzpostavitev sveta, v katerem bo vladala pravica in boljši življenjski pogoji«.

Med drugimi je mednarodni pripravljalni odbor sprejel še brzojavke delegacije na Svetovnem kongresu za mir, angleškega pesnika Jacka Lindsaya, polkovnika A. W. Shepparda, predsednika avstralske lige za obrambo demokracije v Grčiji, angleškega pisatelja Christana Darnona in avstralskih pisateljev Katherine Susannah Prichard in Alan Marshall ter mnogih drugih.

Jugoslovanska mladina tekmuje pri izgradnji domovine

Na šestem gradilišču Novega Beograda je pred kratkim bilo zborovanje mladinskih delovnih brigad. Zbrane graditelje je pozdravil pomočnik generalnega direktorja, ki jih je seznanil z dosedanjimi uspehi in nalogami, ki jih imajo še pred seboj. Poudaril je, da je bilo pri prekoračenju plana v minulem mesecu, zlasti pa v tretji udarni dekadni, zgrajenega 15 odstotkov več, kakor je bilo določeno. Nato je šefu šestega gradilišča izročil prehodno zastavo generalne direkcije kot najboljšemu v dosedanjem tekmovanju. Mladinske brigade in strokovni delavci, ki so zaposleni na šestem gradilišču, imajo nalogo, da letos zgradijo 2800 stanovanj v vrednosti približno 800 milijonov dinarjev.

Glavni štab mladinskih brigad je prav tako dal priznanje zmagovalcu ter najboljšim brigadam tekmovanja v udarni dekadi. Brigada demobiliziranih mornarjev — »razbijači klevet« je v tej dekadi opravičila svoje ime. Mladinci te brigade so v zadnjih 10 dneh presegali vsak dan svoje delovne norme povprečno z 213 odstotki in so si s tem pridobili 10 dnevno prehodno zastavo glavnega štaba ter naslov zmagovalca udarne dekade. Med drugim je ta brigada s 100 mladinci v udarni dekadi izkopala 1827 m³ zemlje, premetala 1045 m³ gramoza, prenesla nad 100.000 kg železa in opravila še dosti drugega dela. Za svoje izredne uspehe je brigada razen zastavice sprejela tudi darilo glavnega štaba — portret maršala Tita.

Z isto odločbo glavnega štaba je bila

proglášena za uspehe v udarni dekadi 6 kratna udarna šteta užiška mladinska brigada. Za petkratne udarne brigade so proglasili 6 brigad, za štirikratne 12, za trikratne 9, za dvakratne prav tako 9, za enkratne udarne brigade pa 11 mladinskih delovnih brigad.

Glavni štab mladinskih brigad v Novem Beogradu je ob zaključku dela mladinskih brigad prve skupine prve izmene prav tako sprejel posebno odločbo. Prva sežanska petkratna udarna brigada, ki je bila tudi enkrat pohvaljena, se vrača domov kot najboljša med 36 mladinskimi brigadami, kolikor jih je delalo v prvi skupini. Mladinci te brigade so med svojim dvomesečnim delom presegali delovne naloge za več kot 100 odstotkov ter si s tem pridobili ime najboljše brigade ter 10 dnevno zastavo glavnega štaba, ki so si jo pridobili v trajno last.

Veliki uspehi mladinskih brigad na Avtocesti

V tekmovanju na čast rojstnega dne maršala Tita so vse mladinske brigade na gradilišču Avtoceste prekoračile svoj četrti dekadni plan. Zmagovalec na vsem gradilišču in nosilec 20 dnevne prehodne zastave glavnega štaba mladinskih brigad je postala IV. hrvatska brigada iz okrajja Imotski na V. sekciji. Ta brigada je v 20 dneh izkopala in v nasip ugradila 17.234 kubikov zemlje, normo je prekoračevala za 200 odstotkov, postavljeno dokadno delovno nalogo pa je izpolnila s 398 odstotkov. Brigadirji IV. hrvatske brigade so dnevno izpolnjevali po 5 norm.

Rodil se je v predmestju malega bosanskega mesta ob Savi. Tam je preživel svojo rano mladost brskajoč po smetiščih. Ob Savi je prebil vse dneve razen ur, ko je moral iti z materjo v džamijo. z drugimi otroci se je po cestah igral s kroglicami in gumbi in se pretepal z mestnimi fantalini.

Težko so živel pri njih doma. Bil je otrok revnih starišev, ki se redko kdaj smejal, a večkrat jokal. Grenkoba takega življenja se mu je vtisnila globoko v srce.

Prišel je namerjati svoje prve negotove korake v svet, ko je po domovini divjala vojna. Ni je razumel, le vedel je, da je to nekaj strašnega. Ko je vojna končala, mu je bilo šest let.

S koncem vojne se v Asadovem življenju ni mnogo spremenilo. Še vedno je hodil k Savi in se igral s tovariši, še vedno je hodil s materjo v džamijo. Le mrkih švabov in bradatih četnikov, pa grmenje topov in strojníc ni bilo več. Namesto tega so po ulicah hodili partizani z rdečimi zvezdami na kapah, z nasmejanimi obrazi in pesmijo na ustih. Povsod pa je bilo mnogo zanimivega, novega. Gradili so hiše, popravljali ceste, po sto in sto drugih stvari. Prej na pol mrtvo mesto je postalo kot mravljišče.

Prišla je zima, za njo pomlad. Sava je narasla. Po njej je prihajalo več parnikov in šlepov kot kdaj koli prej. Na breg so razkladali z njih vreče, les, cement. V mestu so postavljali slavoloke. Vse je hitelo, vse vrvelo kot še nikoli, vse se je pripravljalo na nekaj.

Pa je napočil dan, ko so prišle mladinske brigade. Asad jih je z ostalimi tovariši čakal. O, kako lepe pesmi so peli. Asad bi jih kar naprej poslušal. Gledal je nasmejane mladince in mladinke, gledal har-

monikaša, gledal morje živih zastav — toliko in tako lepih še nikoli ni videl. Ko je tako gledal brigade, se je spomnil na Savo, kadar je spomladi narasla in podirala vse pred seboj. Takšne so se mu zdele brigade.

Brigade so delale na progi izven mesta. Vsak večer jih je Asad pričakoval na česti pred mestom. Nekega dne pa se je

odločil iti z njimi in pogledati, kje in kako delajo.

Zjutraj je že navsezgodaj vstal in stekel za prvo brigado, ki je odhajala iz mesta. Ves čas je moral teči, da je brigado lahko dohajal. Spotikal se je, bodlo ga je ostro kamenje na cesti. Vsega tega ni čutil. Gledal je harmoniko in strmel v zastave.

Pri teku se je zapletel med nože komandirju Vinku. Ta je obstal in ga dvignil na roke. »Zdravo, mali!« mu je rekel. »Ne moreš nas dohajati, kaj, gremo prehitro?!«

Asad je strmel v Vinka in v uro na njegovi roki. Misli so mu rojile po glavi. Navadno so ga ljudje nagnali, če je hodil okrog njih, ta pa ga je vzel v naročje in pričel z njim govoriti. Sicer se je malo bal komandirja, ki je govoril slabo hrvaščino (bil je Slovenec iz ptujske bri-

Naša štafeta na poti k Titu

Ko je naša štafeta pretekla dolgo pot od Žilje do Labuda in pri Dravogradu prekorčala krivično mejo, se je združila s tamkajšnjo okrajno štafeto, s katero je tudi nadaljevala pot proti Ljubljani. V prestolnici Slovenije, beli Ljubljani, so bile vse štafete slovesno sprejete in pozdravljene od desetstičev ljudstva.

Po združitvi z glavno štafeto Slovenije, ki je pritekla z vrha Triglava, so vse štafete republike Slovenije, med njimi tudi štafeti iz Trsta in Koroške, preko Zagreba nadaljevale svojo dolgo pot v Beograd, v glavno mesto naše lepe svobodne domovine Jugoslavije, v residence ljubljenskega voditelja jugoslovanskih narodov maršala Tita.

Iz vseh krajev, vasi in občin, so tekači prinesli štafete palice in predajali pozdrave ter čestitke za maršala Tita mladincem, ki so jih ponesli naprej. Na šestih mitingih, ki jih je ljudstvo prirejalo ob prihodu štafet, so prebivalci vasi manifestirali svojo veliko ljubezen do tov. Tita.

V Beogradu je štafete ljudskih republik, armije, graničarjev, Avtoceste, za drug, tovarn, delovnih kolektivov, Novega Beograda, Trsta in Koroške prič-

gode), vendar se je dobro počutil na njegovih rokah.

»Čuj, Vinko,« je zaklicala Rozka, viničarsko dekle. »Vprašaj dečka, če hoče iti z nami!« Komandir ga je vprašal in Asad je prikimal. Vinko ga je dal v naročje Rozki.

Ves čas dela je Asad sedel na nasipu in opazoval mladince. Domov ni hotel, čeprav je vedel, da bo doma tepen, ker ni šel v džamijo.

»Asad je sin naše brigade!« je vzkliknila Rozka, ko ga je vzela spet v naročje in je brigada krenila domov. Brigadirji so se zasmejali in pritrčili. Rozka je nesla v eni roki Asada, v drugi pa kramp.

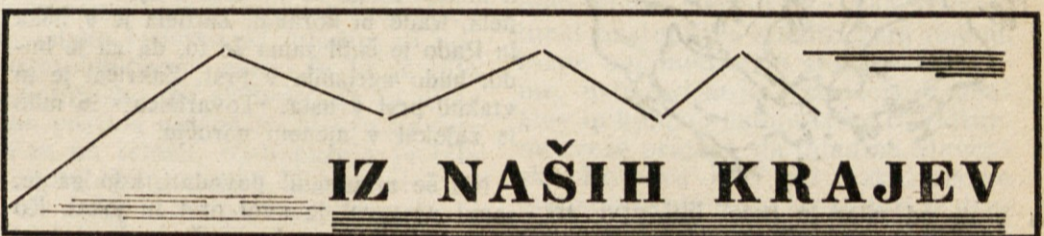
Res je bil Asad tepen, toda drugega dne je spet ušel z doma in odšel z brigado. In tako dan za dnev. Brigadirji so ga umili in mu dali za jesti.

Asad ni hodil v šolo. Le doma so ga s palico učili moliti in hoditi v džamijo. Sedaj pa je Asad že po nekaj dneh napisal s prstom na nasip prve črke: TITO. Te štiri črke ga je naučila Rozka in potem še peto in šesto in tako naprej. Asad se je učil pisati. A najraje je pisal TITO. Rozka mu je povedala, kdo je to in odslej so bili s Titovim imenom popisani vsi nasipi in drevesa.

Doma Asada niso več topli. Le čudili so se mu, od kdaj je tako čist, od kdaj toliko ve. Asad je pripovedoval in pripovedoval... pa so se pričele odpirati oči tudi materi in očetu. Nič več ga nista silila v džamijo — čez nekaj dni je Asad dobil od njiju nov abecednik. V brigadi pa so mu dali svinčnik in papir.

Nekega dne se je brigada vračala domov pozno zvečer. Na nebu je že sijal mesec, v mlakah so se kreketele žabe. Mladinci so vriskali in peli. Dovršili in prekoračili so svojo obvezo. Na čelu pa je plapolala zastava, poleg je nesla Rozka Asada. Dvignila ga je visoko in se spomnila, svoje mladosti, težke in nevesele mladosti viničarskega otroka. Za trenutek se je zamislila, potem pa je stisnila Asada k sebi in vzkliknila: »Poglej, kako raste naša prog! Mi vsi pa rastemo z njo!« Asad je zakrilil z rokami in zavriskal, kot je slišal fante.

Pesem se je razlegala po mestu. Meščani, ki so prišli na hladni večerni zrak, so se zagledali na svetlikajoče se krampe in lopate. Občudovali so mlade ljudi, ki so korakali po ulicah. Na čelu brigade pa se je ponosno oziral okrog Asad, nek-daj otrok smetišča — danes srečni otrok svobodne domovine.

Žitarar ves. Največje težkoče smo premagali in zdaj nas čaka samo še podrobno delo. Tako pravijo mladinci in mladinke, ki so gradili in ki zdaj gradijo prosvetni dom v Žitari vesi. Vsi so ponosni na svoje delo in pravijo, da zdaj ni več vprašanje, da bi dom letos ne dogradili.

Kljub dnevnemu delu na kmetih, v to-

varnah ali drugje še vedno najdejo ure, da grejo gradit v Žitaro ves, ali da zbirajo hrano za graditelje. Ponosni smo, da gre gradnja doma proti kraju in že danes se veselijo, ko bodo prvič nastopili na novem odru. Znak Zveze mladine za Slovensko Koroško, ki bo vzdian na domu, bo pričel, da je dom gradila naša slovenska mladina na Koroškem.

Bitčovs. — Pred kratkim smo imeli prvo večjo vajo za fizkulturni nastop na letošnjem mladinskem dnevu. Vaj se je udeležilo okoli 40 mladincev in mladink. Poleg prostih vaj pa je pri nas mnogo zanimanja za boks. Zato smo se pri zadnjih vajah tudi pogovarjali o tehniki boksanja.

Kapla ob Dravi. Pri nas imamo redno vaje za mladinski dan, ki se jih mladina udeležuje v vedno večjem številu. Sprejeli smo tudi obvestilo, da je naše Slovensko fizkulturno društvo »Partizan« uradno priznано in zdaj bomo s še večjim navdušenjem šli na delo za razvoj fizkulture med našo mladino.

Sele—Zgornji kot. Seveda imamo tudi mi mnogo zanimanja za fizkulturo in bomo tudi mi lahko nastopili na mladinskem dnevu.

Pliberk-Senčni kraj. Ko smo slišali o prvi nogometni tekmi naše mladine, se je tudi v nas zbudilo zanimanje za šport. Takoj smo si uredili lepo igrišče za nogomet, postavili smo vrata in zdaj bomo v kratkem pričeli z vajami. Tudi za kopanje je med nami veliko zanimanje, zato smo že pričeli graditi lastno kopališče.

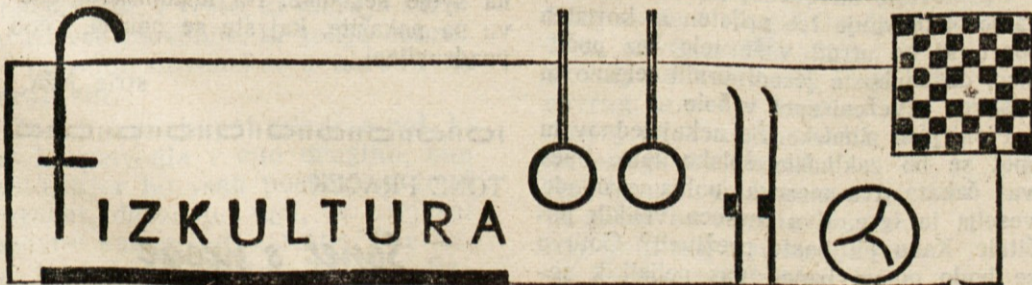
Št. Peter na Vašnjah. Kljub temu, da je večje število naše mladine zaposlene drugod, nam je uspelo, da smo sestavili lastno nogometno skupino, ki bo zdaj pridno vadila.

setletju tega stoletja področje rusko-sovjetske alpinske šole. Sploh so sovjetski alpinisti v tem času ponovili na Kavkazu po večini vse glavne vzpone, ki so jih bili pred njimi kot prvenstveno opravili tujci, zlasti Angleži in Nemci.

Najznamenitejše podvige in najslavnejša alpinska dejanja so sovjetski alpinisti izvršili zadnja predvojna leta v gorah Tjan-Šana in Pamir-Alaja. Tu so mogli ruski alpinisti zaorati v ledino, saj so bili v teh pogorjih predhodno delo inozemskih planincev mnogo neznatneje kot n. pr. na Kavkazu. Sicer so tudi v Pamirju dali Nemci pobudo za prvo alpinistično odpravo, nadaljnja raziskavanja tega ozemlja pa so vodili Rusi samostojno ter sami osvojili najvišje vrhove svoje države. Največji uspeh ruskih odprav pa je bilo zavzetje Pik Stalina (7495 m) v Pamir-Alaju leta 1933. S tem činom je bil tolčen nemški rekord, ki je bil dosežen z zavzetjem Pika Lenina leta 1928, za 370 m. Leta 1937 so tudi Rusi dosegli Pik Lenina, na katerega je ob tej priliki šle drugi stopila človeška noga. — V istem letu so sovjetski alpinisti po težki borbi v pr-

venstvenem vzponu osvojili slikoviti vrh Pika Korženevskega (6919 m), ki nosi ime znamenitega raziskovalca Pamirja.

Končno pa poudarjajo ideologi sovjetskega alpinizma, da stremlja ta pokret, ki se je do sedaj razvijal v nacionalnih mejah, nujno preko državnih mejnikov v sosednje ozemlje, kjer čakajo sovjetske alpiniste še ponosnejši cilji in še težje naloge, ko so jih opravljali in dosegli dozdaj. V notranjosti kitajskega Turkestana, onstran ruskega Pamirja, se dviga visoko pod nebo, ponosna gorska gmota, Mustang-Ata, katere vrhovi presegajo višino 8300m. Tudi vrhovi Hindokusa, ki so bližje meje Sovjetske zveze v Afganistanu in glede višine ne zaostajajo za vršaci Mustang-Ata, pač prej ali slej zbudijo zanimanje rusko-sovjetskih alpinistov. S tem pa stopi sovjetski alpinizem preko svojih dosežanjih nacionalnih in državnih meja v bojno areno mednarodnega alpinizma, kjer se pomeri v tekmi za osvojitve najvišjih vrhuncev sveta. Tja vodi bodoča pot sovjetski alpinizem, ki se je v domačih gorah izvežbal in izkazal ter usposobil za velike naloge bodočnosti.

Iz zgodovine alpinizma v Sovjetski zvezi

Zgodovino sovjetskega alpinizma lahko delimo v tri dobe: prva sega od revolucije v novembru leta 1917 približno do leta 1927/28; to obdobje označuje popolno nemoč Rusov na tem področju. V tem času so Sovjeti branili svojo državo pred tujo in domačo reakcijo in ustvarjali prvo organizacijo sovjetske socialistične republike ter se zato niso mogli zanimati za alpinistično raziskovanje svoje zemlje. V drugem razdobju od 1928 do 1933 zbirajo Rusi svoje moči. Od leta 1933 do leta 1939 pa sovjetski planinci že naskakujejo še nezavzete vrhove svoje države in se krepko uvirčajo medosvajalce vr-

huncev še neraziskanega gorskega sveta v višinah Azije.

Danes sovjetski alpinizem ne igra več tiste podrejene vloge, kot v letih pred Oktobrsko revolucijo in v prvem desetletju po revoluciji, ko so bili sovjetski alpinisti samo skromni spremljevalci in ponesalci inozemskih odprav. Ne, v tej dobi korakajo ruski alpinisti že vzporedno z najboljšimi svetovnimi gorniki in samostojno rešujejo alpinske probleme svoje zemlje. Kavkaz, katerega so pred revolucijo naskakovali Angleži in Nemci ter zaporedoma v prvenstvenih vzponih osvajali njegove vrhove, postane v 3. de-

Vsako jutro odhajata v Dom igre in dela. To ni daleč. Bela hiša, obdana z vrhom. Po zgajenih stopnicah sta se povzpela v prvo nadstropje in po svetlem hodniku v igralnico. Takrat so se odprla vrata na koncu hodnika.

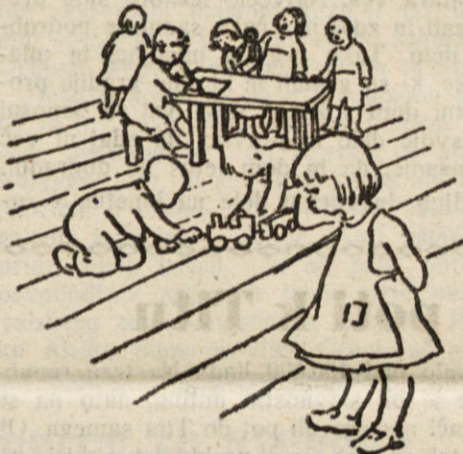
Tovarišica vzgojiteljica ju je čula. Prva sta prišla. »Zdravo!« sta ji zaklicala

in vsak od njiju je hotel biti prvi pri njej. Skupno so stopili v igralnico. Velika soba je to. V okna sije sonce, da odsevajo še tla. Med okni so rdeče hišice, voziček in črn možic. Omarica za igrače je namreč že prepolna. V beli, nizki omari pa so zvezki in risanke, svinčniki in barvice. V kotu je velika zibelka, v zibelki dve punčki iz cunj. Velika črna tabla je ob steni, ob njeni nogi čepi rjav stolček. Šest mizic je razvrščenih ob nasprotni steni in šest malih klopic. Po steh so pisane slike. Ko si jih je Rado prvič ogledal po vrsti, je bilo prav tako, kot da bi mu babica pripovedovala povest o Cicibanu. V onem kotu so vrata. Leja in Rado ne vsta, kam vodijo. Vedno so zaprta. Velik koš za smeti stoji tam, na kljuko pa sta obešeni dve mali metli... Cicibani sami pometajo sobo.

prihajali: Rožica, Jože, Janko, Majda. Vedno bolj glasno je postajalo. Kadar so bili tako glasni, je Rado hotel voditi. Dvignil je mali stolček ob tabli in pihal v ного, kot da piha v trobento. Jože je bil takoj za njim. Dve kocki je tolkel eno ob drugo; Janko je iz omare potegnil stari boben — in Cicibani imajo svojo »godbo na pihala«. Razvrstili so se za prvimi tremi v pravi spored. Ko je »godba« utihnila, so zapeli. Zdaj vodi Leja. Krepko je napela grlo in nagrbnčila čelo. Zapela je tako, da je še Jože poskusil, čeprav malokdaj poje. Pa se je Rado naveličal. V slikanici hoče pobarvati Sneguljčico. Za njim je odšel Polde. Marički se je zdelo, da jo punčka iz cunj kliče, in Leja je ostala sredi sobe sama. Roke je prekrizala na hrbtu in gledala spod čela: »Zakaj se ne bi šli več sprevoda?« Še vedno je gledala spod čela, ko je bila že čisto pri Radu, ki se je s slikanico spravil k mizici. Zakaj se ne igra z njo? Ona bi pela, Rado bi korakal. Zardela je v llička in Rado je čutil samo še to, da ga je hudo, hudo ugriznila v prst. Zakričal je in vtaknil prst v usta. »Tovarišica!« in mило je zajokal v njenem naročju.

Nič še ni utegnil povedati, kdo ga je, samo pestoval je svoj prst in jokal. Ko ni imel nobene solze več, je še enkrat

nakremžil svoj obraz in povedal: »Leja«. Ozrli so se Cicibani drug v drugega pa še okoli so pogledali, a Leje ni bilo nikjer. Tudi njenega plašča ne. »Kam je odšla?« so se spraševali. Lojze je stekel po stopnicah. Morda jo najde na vrtu. A nič. Vrt je prazen. Stegnil se je, da bi

videl čez ograjo. Tam, na travniku stoji! »Leja!« jo je na vse grlo poklical. Ustrašila se je in zbežala še dalje. Lojze je še nekaj časa gledal za njo, potem pa hitel, da bi povedal tovarišici in drugim, ki so ga čakali. Zamislili so se, ko so čuli, da je zbežala, Marička je glasno vzdihnila in modro spregovorila: »Grd srček ima danes, zato je zbežala.« Prikimali so ji.

Posedali so po klopcah in nič pravega

bil vendarle palček. Rado je vstal, stopil na prste in se prijel za nos. Potegnil bi ga, da bi imel tako dolgega kot palček. Vsi so se mu smejali in vsi so se pričeli vleči za nos.

Niče ni opazil, da je nekdo kuka! v sobo. Leja se je vrnila. Ko je videla, kakšni so, se je nasmejala še ona. Nič ni vedela, kdaj se je znašla med njimi, in tudi mala družinica ni vedela, kdaj jo je sprejela medse.

»O Sneguljčici zapojmo!« se je razveselila Marička. Umaknili so se, da je Leja stopila v krog. Z roko si je podprla bradico, z drugo roko si je podprla komolec. Tako je stala med njimi in zapela: »Spodila me je mačeha...« Rado ji je prvi odgovoril: »Sneguljčica, ostani pri nas...«. »Sneguljčica, ostani pri nas...«, je zapel še Jože, za njim še Janko, potem pa spet vsi: »Ostani pri nas...«

Peli so in peli o medvedku in o hruški, o metulju in o roži, o Cicibanu in o mami, o rdeči zvezdi in o Titu.

Rado je pozabil na prst, Leja se ga je spomnila, ko so šli spat. Nič ni rekla, le najprej je stopila k Radovi posteljici in jo pospravila, potem šele svojo.

Polegli so in potihnili. Marička ni mogla zaspati. Gledala je Lejin palec na nogi, ki ji je moel izpod odeje. Tiho je zlezla iz postelje in potegnila za prst. Obe sta se zahihitali, da se je Rado predramil. V posteljici je bilo vedno bolj toplo. Rado je potegnil odejo čez glavo.

veselja ni bilo. Tovarišica je sedla k njim in jim še enkrat povedala pravljico o palčkih. »Narišite ga!« je prosil Rado. »Narišite, narišite!« so ponavljali za njim. Tovarišica je poiskala barvasto kredo in pred Cicibani je nastala podoba. Toda, to ne bo palček. to bo slon! Slon! Še malo so počakali pa so se od srca zasmejali. Tudi tovarišica se je smejala. Na tabli je

STRIC JOŽA SVOJIM PRIJATELJEM

Pionirji in pionirke!

Spet je napočil čas veselega kopanja in igranja ob hladni vodi. Sonce pripeka vedno bolj toplo in komaj dočakam trenutka, ko se smemo podati na kopališče. Vsako popoldne oživijo bregovi naših rek in potokov, kajti tam se zbere staro in mlado, da se ohladi po težkem delu ali učenju v šoli. Veselo se premetavamo po vodi, tisti ki so dobri plavači, pokažejo svoje spretnosti in tako hitro, prehitro minejo ure vročega popoldneva.

Tudi vi, pionirji in pionirke, v kolikor še ne znate, se boste pričeli učiti plavanja. Šele potem boste tudi sami videli in doživeli, kako lep šport je plavanje. Seveda pa ni brez vsake nevarnosti, zato bi vam tukaj v kratkem podal nekaj navodil, ki jih morate upoštevati pri kopanju: Ako nisi popolnoma zdrav in se ne počutiš dobro, ne hodi na kopanje. Kdor ima občutljivo uho, naj si ga zavaruje z masno vato. S polnim želodcem nikakor ne hodi v vodo! V sončenju bodi zmeren. Ne lenari na obrežju. Preden greš v vodo, se ohladi. Ne kopaj se sam in v nepoznanem kraju. Prepričaj se o globini in toplini vode, ki naj znaša najmanj + 15 stopinj Celzija. Kopel naj traja 10 do 15 minut. Čim te hoče tresti mraz, pojdi takoj iz vode. Ne polegaj v mokri kopalni obleki po tleh, posebno če je hladno in vetrovno vreme. Dobro se osuši in telovadi, da izravnaš telesno toplino.

Upoštevajte navedeno, pa vam bo kopanje in plavanje res prijeten in koristen šport, ki bo utrdil vaše telo čez počitnice, da se boste jeseni vrnili telesno in duševno osveženi spet v šolo.

Pionirji in pionirke. Še nekaj tednov in spet se bo zaključilo šolsko leto. Spet vas čakata dva meseca polna svobode, veselja in igre, dva meseca velikih počitnic. Kako jih boste preživeli? Gotovo se bodo mnogi izmed vas peljali k sorodnikom, drugi boste doma pomagali pri delu na polju; vsi pa boste imeli dovolj časa, da se po mili volji poveselite. Poleg veselja pa vas v počitnicah čaka tudi priprava na prihodnje šolsko leto. V počitnicah bo tudi dovolj priložnosti za vaše pionirske sestanke, za čitanje Mlade Koroške in za pevske ter fizikalne vaje.

Letos bo tudi Pionirski dan, kjer boste vsi, pionirji in pionirke Slovenske Koroške, nastopili s fizikalnimi vajami, s petjem in recitacijami. Zato pa izrabite čas počitnic, da bo vaš dan imel res popoln uspeh. Dokazite na pionirskem dnevu, da ste tudi vi borci za boljšo bodočnost in svobodo vseh še zatiranih narodov.

Sprejel sem spet številna pisemca, ker pa na vsa ne morem odgovoriti, bom danes samo omenil nekatera:

Mihec Hafner, Št. Janž v Rožu. Pišeš o vaških pionirskih sestankih, ki jih obiskujete v tako lepem številu. Če boste tako nadaljevali z vajami, boste gotovo prav dobro odrezali pri nastopu na Pionirskem dnevu. Tudi križanko si pravilno rešil in sprejmeš nagrado v obliki lepe slovenske knjige. Bodi pozdravljen ti in vsi pionirji in pionirke iz Št. Janža.

Leni Kaučič, Hodiše. Tudi ti pišeš, da pridno hodiš na sestanke. Videl sem te, ko si ob proslavi 45. letnice našega prosvetnega društva nastopila na odru, dobro si se postavila. Pridno nadaljuj in stric Joža te bo gotovo vesel. Za rešitev križanke sprejmeš lepo knjigo, ki ti bo gotovo ugajala in delala veselje. Pozdravljena!

Pionirji in pionirke iz Št. Jakoba v Rožu. Vi pa ste pri reševanju križanke imeli smolo in se vam je vrnila majhna napaka. Toda nič za to, prihodnjič bo gotovo boljše šlo. Sprejmite tople pozdrave.

Julka Žele, Dob pri Plibjerku. Tvoje pisemce me je prav posebno razveselilo. Rešitev križanke se ti je tokrat nekoliko ponesrečila, toda prepričan sem, da boš današnje s prav takim veseljem reševala. Pozdravljena!

Pionirji iz Št. Vida v Podjunu. Tudi vaše pisemce sem sprejel in me veselil, da s takim veseljem in navdušenjem hodite na svoje sestanke. Na mladinskem dnevu pa pokažite, kaj ste se naučili. Lepo pozdravljeni.

stric Joža.

10101010101010101010101010101010
TONE PRAČEK:

Sonet s proge

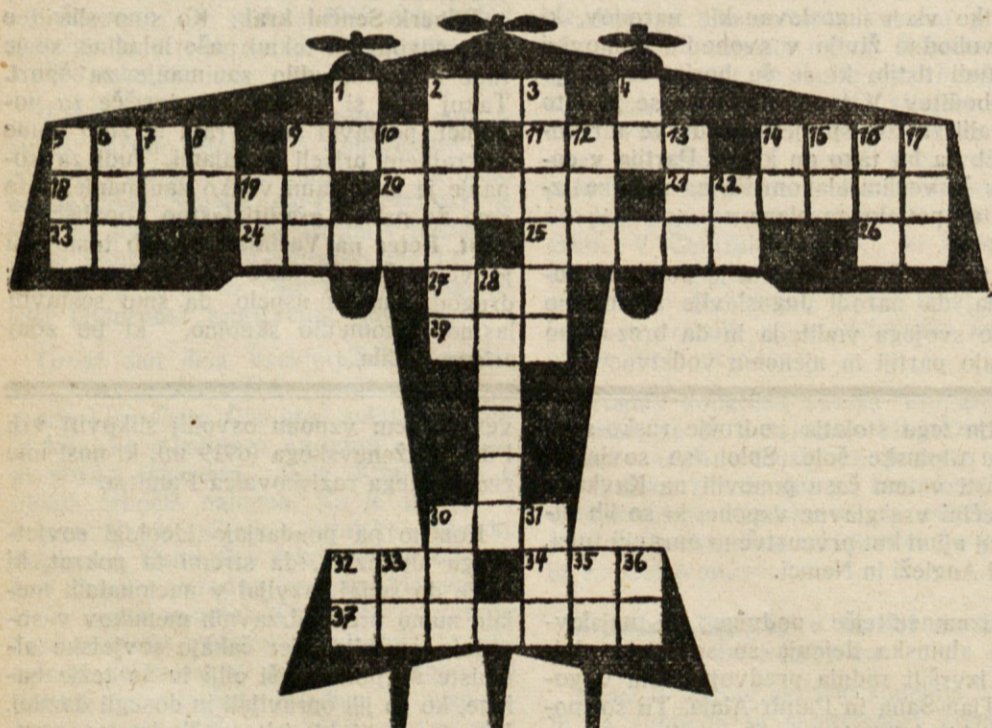
Pri nas prijetno je, tako domače: v obeh ljubezen, bratstvo govori — ah, skoraj sem pozabil tiste dni, ko mi s teboj bilo je vse drugače.

Zdaj ljubim seme, ki je kal pognalo iz žuljavih dlani nešteti rok, to pesem dela, ki doni okrog, bobnenje, ko kompresor vrta v skalo.

Življenje, vate se vsesam kot klop da se napijem tvoje gorke krvi in si od prejšnjih sanj otresem obrvi.

Lepo je sanjati o novem domu, ko veter upogiba borne smreke in mi utrujenost zapira veke.

Križanka „Letalo“

Vodoravno: 2 velika posoda iz lesa; 5 život; 9 mož, ki nam popravi uro; 11 vogal; 14 reka v Sloveniji; 18 nemir; 20 gorečnost, biti za nekaj navdušen; 21 številka; 23 kratica za »sveti«; 24 domače moško ime; 25 izbira; 26 dva samoglasnika; 27. 1., 10. in 15. črka v abecedi; 29 vprašalnica po neki osebi; 30 številka; 32 kazalni zaimek; 34 veznik, pritrđilnica; 37 država v zapadni Evropi.

Navpično: 1 površinska mera; 2 srna; 3 vesela igra s kockami; 4 kazalni zaimek; 5 kratica za »tovarniško podjetje Slovenije«; 6 jarek; 7 nada, upanje; 8 kratica za množino v latinščini; 9 sedež čuta; 10 latinski pozdrav; 12 izhrojena pot;

13 moško ime; 14 »sem« v narečju; 15 vzklik; 16 celo, celotno; 17 oče; 19 kot 15 navpično; 22 dva soglasnika; 28 izrodek, neumen človek; 30 moramo imeti pri vsaki jedi; 31 osebni zaimek, množina; 32 reka v Sovjetski zvezi; 33 nikalnica; 35 vzklik; 36 Jugoslovanska armada.

Rešitev križanke »Metulj«

Vodoravno: 3 ar; 5 pa; 6 dom; 8 sok; 9 metulj; 12 Sarajevo; 14 ona; 15 pan.

Navpično: 1 sad; 2 mak; 4 roman; 5 pojva; 7 mera; 8 slep; 10 ta; 11 uj; 12 so; 13 on.